

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 04 ” 09 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спецсемінар «Фахова психологія»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 01 Освіта

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 016 Спеціальна освіта

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма 016.00.01. Логопедія

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізація Спеціальна психологія

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма Спецсемінар «Фахова психологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітньої програми 016.00.01 Логопедія

Розробники:

Супрун Ганна Володимирівна, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Шльонська Оксана Олександрівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від «06» вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини І. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

Змістовий модуль I. Психологічні проблеми дитячого віку.

Змістовий модуль II. Методи та техніки психологічного втручання у дитячому віці.

Змістовий модуль III. Психологічна допомога дітям з особливими потребами.

VI. Навчально-методична карта дисципліни «Фахова психологія»

V. Плани практичних і семінарських занять

VI. Завдання для самостійної роботи

VII. Система поточного та підсумкового контролю

VIII. Методи навчання

IX. Методичне забезпечення курсу

X. Рекомендована література

Основна

Додаткова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з курсу «Фахова психологія» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини на основі освітньо-професійної програми підготовки другого (магістерського) рівня відповідно до навчального плану спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітньої програми 016.00.01 Логопедія зі спеціалізацією «Спеціальна психологія».

Курс належить до варіативної частини циклу професійної та практичної підготовки фахівців за спеціальністю спеціальна освіта (логопедія) другого (магістерського) рівня. Дисципліна вивчається у одинадцятому семестрі.

Змістові модулі дисципліни забезпечують якісну підготовку другого (магістерського) рівня за рахунок узагальнення знань та вмінь, що були набуті здобувачами вищої освіти у змістових модулях інших психологічних дисциплін, в єдину професійну психологічну картину побудови світу.

Мета вивчення дисципліни: ознайомити здобувачів вищої освіти із сучасними теоретичними уявленнями та практичними напрацюваннями в галузі дитячої психології в системі охорони психічного здоров'я.

Знання, отримані в результаті вивчення курсу «Фахова психологія», дадуть можливість свідомого й більш функціонального впровадження у вітчизняну логопедичну та психологічну практику ефективних методик допомоги, що є основою для подальшого поглиблення фахової спеціалізації майбутніх логопедів. За результатами вивчення матеріалу цього курсу здобувачі вищої освіти складають залік.

Процес вивчення дисципліни спрямований на **формування** наступних **компетенцій**:

1. Загальних:

соціально-особистісних:

– здатність до самовдосконалення та саморозвитку на основі рефлексії своєї діяльності;

– здатність розуміти та сприймати етичні норми поведінки відносно осіб з психологічними порушеннями;

– розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя;

загальнонаукових:

– володіння базовими уявленнями про основи психологічної допомоги дітям, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості дитини з порушеннями розвитку;

інструментальних:

– володіння практичними засобами пошуку наукової і професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, мережевих технологій, баз даних і знань;

– володіння дослідницькими навичками щодо вивчення актуальних проблем психологічного розвитку;

2. Фахових:

компетентності у сфері діагностико-аналітичної та консультативної діяльності:

- володіння сучасними уявленнями про психологічне супроводження осіб, які мають психологічні порушення;
- володіння уявленнями про методи дослідження в дитячій психології;
- здатність до психологічного супроводження осіб із нейропсихологічними порушеннями та особливостями розвитку;
- володіння сучасними технологіями діагностики і організації наукового дослідження у своїй професійній діяльності на основі комплексного підходу до вирішення проблем професійної діяльності;

компетентності щодо діагностики, консультування та психологічного супроводу осіб з порушеннями психофізичного розвитку та їхніх родин:

- здатність організовувати та здійснювати реабілітаційну, корекційну, розвивальну та психотерапевтичну роботу з особами, які мають порушення розвитку з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання в умовах інклюзивної освіти.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

- сучасний стан психологічної служби;
- теоретичні основи психотерапії дітей та підлітків;
- сучасні методи психологічної та нейропсихологічної діагностики

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

- провести консультативну психологічну бесіду;
- провести аналіз психологічного стану клієнта;
- визначати його психологічні особливості;
- написати заключення про стан вищих психічних функцій та психологічного стану дитини;
- проаналізувати і зробити висновки за результатами психологічного дослідження;
- підготувати рекомендації психолога.

Програма складається з 2 кредитів – 60 год., з них: лекції – 8 годин, семінарські заняття – 8 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 40 год.

Вивчення здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни завершується заліком.

**СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
І.ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Спецсемінар «Фахова психологія»»**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта	варіативна
	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта Освітня програма: 016.00.01 Логопедія Спеціалізація: Спеціальна психологія	
Модулів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 3		6-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 60		11-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень: другий (<u>магістерський</u>)	Лекції
		8 год.
		Практичні, семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		40 год.
		Модульний контроль
4 год.		
Вид контролю:		
залік		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
			Разом	Аудиторні:	Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I.										
Вступ до фахової психології										
1.		Фундаментальні поняття психологічної допомоги дітям та підліткам	8	2	1		1		6	
2.		Основні психологічні проблеми дитячого віку	12	4	2		2		8	
		Модульна контрольна робота	2							2
		<i>Разом</i>	22	6	3		3		14	2
Змістовий модуль II.										
Основні напрямки психологічної допомоги дітям та підліткам										
3.		Поведінковий підхід	12	2	1		1		10	
4.		Терапія грою	8	2	1		1		6	
		Модульна контрольна робота	1							1
		<i>Разом</i>	21	4	2		2		16	1
Змістовий модуль III.										
Особливості нейропсихологічної корекції дітей										
5.		Нейропсихологічна корекція дитячого віку	9	4	2		2		5	
6.		Сімейна система як провідний чинник дитячого розвитку	7	2	1		1		5	
		Модульна контрольна робота	1							1
		<i>Разом</i>	17	6	3		3		10	1
		Разом за навчальним планом	60	16	8		8		40	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Вступ до фахової психології

Тема 1. Фундаментальні поняття курсу фахової психології.

Предмет і завдання дитячої психології. Методи дослідження в психології. Особливості дитячого віку. Основні принципи надання психологічної допомоги дитині. Етичні принципи роботи психолога. Вікові особливості дітей.

Семінар 1. Фундаментальні поняття курсу фахової психології.

Рекомендована література:

1. Буянов, Михаил Иванович. Беседы о детской психиатрии: Книга для учителей и родителей / М. И. Буянов. – М. : Просвещение, 1992.
2. Гарбузов, Виленин Исаакович. Практическая психотерапия, или Как вернуть ребенку и подростку уверенность в себе, истинное достоинство и здоровье / В. И. Гарбузов. – СПб.: Сфера, 1994.

Тема 2. Основні психологічні проблеми дитячого віку.

Проблеми пренатального періоду. Вікові кризи. Дитячі страхи. Агресія. Травма. Психосоматичні розлади. Корекція стосунків у системі батьки- діти.

Семінар 2. Основні психологічні проблеми дитячого віку.

Рекомендована література:

1. Буянов, Михаил Иванович. Нервный ребенок / М.И. Буянов. – М.: Просвещение, 1992.
2. Воробьева, К. Детская агрессивность как следствие деструктивного семейного воспитания / К. Воробьева // Воспитание школьников. – 2008. - №7. – С. 48-55.
3. Гарбузов, Виленин Исаакович. Практическая психотерапия, или Как вернуть ребенку и подростку уверенность в себе, истинное достоинство и здоровье / В. И. Гарбузов. – СПб.: Сфера, 1994.
4. Захаров, Александр Иванович. Как помочь нашим детям избавиться от страха / А. И. Захаров. – СПб.: Гиппократ, 1995.
5. Каган, Виктор Ефимович. Преодоление : Неконтактный ребенок в семье / В. Ф. Каган. – СПб.: Фолиант, 1996.
6. Курчинка, Мэри Ш. Ребенок «с характером»: Настольная книга для родителей / Мэри Ш. Курчинка. – СПб.: Питер-пресс, 1996.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

Основні напрямки психологічної допомоги дітям та підліткам.

Тема 3. Поведінкова терапія.

Основні поняття поведінкової терапії. Стимул-реакція. Підкріплення. Аналіз функції поведінки. Використання методів поведінкової терапії у роботі логопеда, корекційного педагога, психолога. АВА, концепція Тич.

Семінар 3. Поведінкова терапія

Рекомендована література:

1. Мейер В., Чессер Э. Методы поведенческой терапии. — СПб.: Речь, 2001.
2. Варгас Дж. Анализ деятельности учащихся. Методология повышения школьной успеваемости. — М.: Оперант, 2015.
3. Лич Д. Прикладной анализ поведения. Методики инклюзии учащихся с РАС. — М.: Оперант, 2015.

Тема 4. Терапія грою.

Значення гри у розвитку дитини. Гра як провідна діяльність. Дидактична гра. Недирективна терапія грою. Підхід Флортайм у сучасній психологічній практиці.

Семінар 4. Терапія грою.

Рекомендована література:

1. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений : пер. с англ. — М. : Институт практической психологии, 1998.
2. О'Коннор К. Теория и практика игровой психотерапии. — С-Пб., 2002.
3. Экслейн В. Игровая терапия. — М. : Апрель-Пресс, 2007. — 416 с.
4. Хухлаева О. В., Хухлаев О. Е., Первушина И. М. Маленькие игры в большое счастье. Как сохранить психическое здоровье дошкольника. — М. : Апрель Пресс : ЭКСМО-Пресс, 2001. — 224 с.
5. Гринспен С. "На ты с аутизмом. Использование методики Floortime для развития отношений, общения и мышления». Теренринф, 2013

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III.

Нейропсихологічна корекція дитячого віку

Тема 5. Нейропсихологічна корекція дитячого віку.

Метод онтогенезу, що заміщується (А.В.Семенович). Корекція вищих психічних функцій за методою Л.С.Цветкової. Сучасні методи нейрокорекції – ознайомлення з методиками Томатис-терапії, біоакустичною корекцією, інтерактивним метрономом тощо.

Семінар 5. Нейропсихологічна корекція дитячого віку

Рекомендована література:

1. Семенович А.В. Введение в нейропсихологию детского возраста: Учебное пособие. – М.: Генезис, 2005. – 319 с.
2. Семенович А.В. Нейропсихологическая коррекция в детском возрасте. Метод замещающего онтогенеза: учебное пособие. – М.: Генезис, 2007. – 474 с.
3. Корсакова Н.К., Микадзе Ю.В., Балашова Е.Ю. Неуспевающие дети: нейропсихологическая диагностика трудностей в обучении младших школьников. Издание второе, дополненное. – М.: педагогическое общество России, 2001

Тема 6. Сімейна система як чинник розвитку дитини

Стилі сімейного виховання та їх вплив на формування особистості дитини. Психологічний супровід батьківства. Формування психологічної компетентності батьків

Семінар 6. Сімейна система як чинник розвитку дитини.

Рекомендована література:

1. Воробьева, К. Детская агрессивность как следствие деструктивного семейного воспитания / К. Воробьева // Воспитание школьников. – 2008. - №7. – С. 48-55.
2. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование.
3. Варга А.Я. Системная семейная психотерапия
4. Эйдемиллер Э. Г., Юстицкий В. В. Семейная психотерапия.

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1. Фундаментальні поняття нейропсихології. Предмет, методи нейропсихології.

Предмет і завдання дитячої психології. Методи дослідження в психології. Особливості дитячого віку. Основні принципи надання психологічної допомоги дитині. Етичні принципи роботи психолога. Вікові особливості дітей.

Семінар 2. Основні психологічні проблеми дитячого віку.

Проблеми пренатального періоду. Вікові кризи. Дитячі страхи. Агресія. Травма. Психосоматичні розлади. Корекція стосунків у системі батьки- діти

Семінар 3. Поведінкова терапія.

Основні поняття поведінкової терапії. Стимул-реакція. Підкріплення. Аналіз функції поведінки. Використання методів поведінкової терапії у роботі логопеда, корекційного педагога, психолога. АВА, концепція Тич.

Семінар 4. Терапія грою.

Значення гри у розвитку дитини. Гра як провідна діяльність. Дидактична гра. Недирективна терапія грою. Підхід Флортайм у сучасній психологічній практиці.

Семінар 5. Нейропсихологічна корекція дитячого віку

Метод онтогенезу, що заміщується (А.В.Семенович). Корекція вищих психічних функцій за методою Л.С.Цветкової. Сучасні методи нейрокорекції – ознайомлення з методиками Томатис-терапії, біоакустичною корекцією, інтерактивним метрономом тощо.

Семінар 6. Сімейна система як чинник розвитку дитини.

Стилі сімейного виховання та їх вплив на формування особистості дитини. Психологічний супровід батьківства. Формування психологічної компетентності батьків

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота враховує відповідь у вигляді доповіді на 1 запитання та відповідь на 2 питання (блок тестових завдань).

Самостійна робота № 1.

I. Охарактеризувати вікові особливості переживання страхів в дітей.

II. Тестові завдання: оберіть одну правильну відповідь із запропонованих варіантів:

1. У якому віці формується таке новоутворення як довільність психічних функцій, внутрішній план дії, рефлексія

- A) Вік немовля.
- B) Дошкільний вік.
- C) Молодший шкільний вік.
- D) Підлітковий вік.

2. До емпіричних методів дитячої психології відносяться:

- A) Порівняльний, лонгітюдний та комплексний
- B) Кількісний та якісний аналіз.
- C) Генетичний та структурний методи.
- D) Експеримент, спостереження, аналіз продуктів діяльності та ін.
- E) Методи математичної статистики.

3. В якому віковому періоді дитини дорослий виступає в якості посередника у спілкуванні дитини з оточуючим світом:

- A) Вік немовля.

- В) Дошкільний вік.
- С) Молодший шкільний вік.
- Д) Підлітковий вік.

Самостійна робота № 2.

I. Що таке «зона найближчого розвитку» і як це поняття можливо використовувати у роботі психолога та логопеда. Наведіть приклади.

II. Тестові завдання: оберіть одну правильну відповідь із запропонованих варіантів:

1. Хто з психологів вперше почав говорити про спілкування як особливу комунікативну діяльність?

- А) Л. С. Виготський.
- В) О.М. Леонт'єв.
- С) Д. Б. Єльконін.
- Д) С. Л. Рубінштейн.
- Е) М. И. Лісіна

2. Назвати віковий період у житті дитини, в якому провідною діяльністю є безпосереднє емоційне спілкування:

- А) Вік немовля.
- В) Дошкільний вік.
- Д) Молодший шкільний вік.
- Е) Підлітковий вік.

3. Поняття «провідної діяльності» розкрито в працях:

- А) Л. С. Выготського.
- В) О. М. Леонт'єва.
- С) Д. Б. Эльконіна.
- Д) С. Л. Рубінштейна.
- Е) В. С. Мухіної.

4. В якому віці формуються такі новоутворення як розвиток мови ті наочно-дієвого мислення:

- А) Вік немовля.
- В) Дошкільний вік.
- С) Молодший шкільний вік.
- Д) Підлітковий вік.

Самостійна робота № 3.

I. Охарактеризувати порушення уваги органічного генезу у дітей.

II. Тестові завдання: оберіть одну правильну відповідь із запропонованих варіантів:

1. Конверсійні розлади, які поклали початок психоаналітичному напрямку в нейропсихології, були описані:

- A) Александером;
- B) Джелліффе;
- C) Фрейдом;
- D) Адлером.

2. Термін «алекситимія» ввів:

- A) Еллікс;
- B) Карасу;
- C) Сифнеос;
- D) Розенман.

3. Концепцію «органних неврозів» розробив:

- A) Вітковер;
- B) Енгель;
- C) Френч;
- D) Дойч.

4. При гіперстенічній формі неврастенії переважають симптоми:

- A) загальної слабкості, млявості;
- B) нестерпності будь-яких подразників і навантажень;
- C) зниження загального життєвого тону;
- D) дратівлива слабкість.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Спецсемінар «Фахова психологія»

Разом: 60 год.: з них лекції 8 год., семінарські 8 год., поточний модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 40 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль I		Змістовий модуль I	
Кількість балів за модуль	49 балів		49 балів		44 бали	
Теми лекцій	№1	№2	№3	№4	№5	№6
Бали за відвідування	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Семінарські заняття (1бал відвідування)	Фундаментальні поняття нейропсихології. Предмет, методи нейропсихології	Основні психологічні проблеми дитячого віку	Поведінкова терапія	Терапія грою	Нейропсихологічна корекція дитячого віку	Сімейна система як чинник розвитку дитини
Робота на заняттях	10 балів		10 балів		10 балів	
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	
Модульний контроль	25 балів		25 балів		25 балів	
Підсумковий контроль	Всього 142 бали, коефіцієнт =1,42 Залік					

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення здобувачів другого (магістерського) рівня з курсу «Спецсемінар «Фахова психологія» оцінюються за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС), в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності здобувачів вищої освіти з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС) шкалою подано у табл. 7.1., табл. 7.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Види діяльності	Кількість	Розрахунок	Загальна сума за видами діяльності
Лекція (відвідування)	6	$6 \times 1 = 6$	6
Семінарське заняття (відвідування)	6	$6 \times 1 = 6$	6
Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ)	6	$6 \times 10 = 60/2$	30
Виконання модульної контрольної роботи	3	$3 \times 25 = 75$	75
Виконання самостійної роботи	5	$5 \times 5 = 25$	25
Максимальна кількість балів:			142
Форма контролю – залік		Коефіцієнт - $142:100=1,42$	

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, доповіді, презентація завдань для практичних занять, участь в інтерактивних обговореннях.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; карти знань, картки для самостійної роботи, конспекти занять.

➤ **Комп'ютерного контролю:** презентації доповідей та творчих проектів.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	ВІДМІННО – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	ДУЖЕ ДОБРЕ – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81	ДОБРЕ – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	ЗАДОВІЛЬНО -посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	ДОСТАТНЬО – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	НЕЗАДОВІЛЬНО з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	НЕЗАДОВІЛЬНО з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ презентації лекцій;
- ✓ підручники та навчальні посібники;
- ✓ навчально-методичні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Дитяча та юнацька психотерапія: Теорія і практика / За заг. ред. Г. В. Католик [Коллективна монографія].- Львів: Астролябія, 2009.- 216 с.
2. Четик М. Техники детской терапии: психодинамические стратегии. – Санкт-Петербург, 2003.
3. Психотерапия детей и подростков/ Под ред. Ф.Кендала. – Санкт-Петербург, 2002.
4. Крейг Г. Психология развития. – Санкт-Петербург, 2000.
5. Эриксон Э. Детство и общество. – СПб., 1996.
6. Пиаже Ж. Речь и мышление ребенка. – СПб, 1997.
7. Юнг К.Г. Конфликты детской души. – М., 1997.

Додаткова література

1. Захаров А. И. Опыт групповой психотерапии при неврозах детского и подросткового возраста. – Л., 2013.
2. Исаев Д. Н. Психическое недоразвитие у детей. – Л., 2002.